

CIERPNIĄCY (56) *part praes act*

cierpniący, cierpnący (33), cirpniący, cirpnący (13); *cierpn(i)ący BibRadz, Mącz, ArtKanc*; *cirpn(i)ący SarnUzn (2), SienLek*; *cierpn(i)ący : cirpn(i)ący FalZioł (35 : 15)*.

cierpniący, cirpniący (43), cierpnący, cirpnący (13); *ci(e)rpniący ArtKanc*; *ci(e)rpniący BibRadz, Mącz, SarnUzn (2), SienLek*; *ci(e)rpniący : ci(e)rpniący FalZioł (42 : 8)*.

e jasne.

sg m N *cierpniący (9)*. ◇ *G* *cierpniąc(e)go (6)*. ◇ *A* *cierpniący (4)*. ◇ *f N* *cierpniącą (5)*. ◇ *G* *cierpniąc(e)j (3)*. ◇ *A* *cierpniącą (2)*. ◇ *n N* *cierpniąc(e) (8)*. ◇ *G* *cierpniąc(e)go (5)*. ◇ *I* *cierpniąc(e)m (1)*. ◇ *pl N subst* *cierpnąc(e) (9)*. ◇ *G* *cierpniących (2)*. ◇ *A subst* *cierpnąc(e) (2)*.

Sł stp, Cn brak, Linde XVI (jeden z tych samych przykładów) – XVII w. s. v. cierpnąć.

1. *Mający smak kwaśno-gorzki; acerbus PolAnt (40)* : Ma też [*koczenka*] wonią przykrą/ ani też iest thak *cirpniące* iako piołyn *FalZioł* I 127d; Agrest który iest pożołały ku czyrwonosci śkłonny/ iest krukki *cierpniący* y barzo kafańczy w ięzyk *FalZioł* I 155c; Iábłka prawie vzrałe/ fą rozdzielne/ iedny *cirpniące* [!]/drugie kwaśno ofkhominne *FalZioł* III 23b; Przeto gdyby sie przydało iżby mleko barzo było ciepłe/ albo *cierpniące*. Taka niema dawać śać na tłzczo *FalZioł* V 36, I 95d, 115b, 128b, 130d, 145a (15); Hinc vinum Acinaceum, *Cierpnące* wino. *Mącz* 2c; A także tho owoc zły iest/ kwaśny y brzydki/ *ćirpnąca* tarnka. *SarnUzn* H4.

W charakterystycznych połączeniach: cierpnący(-a, -e) agrest, jabłko (4), tarnka, wino (4), żółdź.

Wyrażenia: »kwaśno cierpniący« (2): Domowe [*gruszki*] fą nie iednoftaynego przyrodzenia/ iakoż tho po owoczu da sie znać/ [...] Niekthorych czałtka woda iest/ dla thego śmak gich iest kwaśno *cierpniący* z wodnością ślodką *FalZioł* III 23d, III 24a.

»smak (jest) *cierpniący« (13)*: Smak ma mieć w śobie *cierpnący* miernie *FalZioł* I 150d; Smak białego kadzidla iesth *cierpniący* *FalZioł* III 32d, I 35d, 55c, 62a, 79b, 108b (13).

Szeregi: »gorzki i (a) cierpniący« (3): IAwor iest drzewo/ lištu śzyrokiego/ [...] śmaku trochę gorzkie⁸⁰ á *cierpnące*go *FalZioł* I 108b, I 35d, 116c.

»kwaśny, (a, albo, i) *cierpniący« (6)*: Wiele á częfte iadanie iabłek zwłaścza khwałnech/ á *cirpniących*/ gotowa przyczyna ku przyfciu łamania, a napełnienia głowy remą *FalZioł* III 23c, II 3a, III 23c, V 19a; *SarnUzn* H5v; Zawszdy nieco kwaśnego albo *ćirpnące*go po obiedzie ziedz *SienLek* 4v.

»przykry a *cierpniący« (1)*: poki iestzce zielony iest gallas/ tedy ma w śobie śmak barzo przykri á barzo *cierpniący* *FalZioł* I 61d.

W przeni (2) :

Przysłowie: Oycowie iedli iągode *cierpnącą*/ á w zębiech fynom zoftaią ofkominy. *BibRadz Ez* 18/2.

Szereg: »cierpniący i przykry« (1): Wybrawszy z niey kámienie [z *winnicy = o kościele*], hoynie ią rośpłodził [...] Owocu z niey wdzięcznego/ czekał czałfu śwego. [...] Ale ona *ćierpniące* y przykre puściłá *ArtKanc* K5v.

2. *Wywołujący ściąganie, drętwienie (14)* : Też popioł kapuśtny iest *cirpnący* a moczenie wyfufzaiący. *FalZioł* I 34b; Blufzczć aczkołwiek iest gorzki: á wżakoż iesth dobry ku lekarśtwam/ abowiem ma mocz

cierpniącą y zaciłkaiącą *FalZioł* I 48d; Palma z łwemi Latorołłami [...] łą cierpniącego przyrodzenia y łuchego/ rany wyłufa y narałzcza *FalZioł* III 20b, I 75b, 115b, 126a, 134a, 148a (14).

3. *Zdrętwiały, ścierpły* (2) : Zły zmiłkłe á cierpnące wípomaga. *FalZioł* ††e; Na miełtca nieczuyne á cierpnące lekarłtwo. *FalZioł* *3a.

Synonimy: 1. *brzydki*; 2. *ściągający*.

Cf **CIERPKI, CIERPNAĆ, CIRPNY**

DM